GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

N^RO 31.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 3 Lutego 1830 roku we Srodę.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE.

KROLESTWO POLSKIE.

Rozkaz dzienny do wojska polskiego.

W kwaterze główněj w Warszawie dnia 12 (24) stycznia 1830 r.

ZA NAJWYŻSZYM ROZKAZEM.

Postępują na wyższe stopnie. *W piechocie*: na kapitanów: w pułku 7 linjowym, porucznicy, Jan Smoliński i Leon Blok, adjutant batalionu. — W pułku 4 linjowym porucznicy: Antoni Tarnowski kassjer, i Jan Kaszewski. W pułku 8 linjowym, porucznik Roman Dorath kassjer. Do pułku 2 linjowego, porucznik Adam Fedorowicz, z pułku 4 strzelców pieszych. — W pułku 3 strzelców pieszych, porucznik Jędrzej Pawlikowski kassjer. — W pułku linjowym J. C. M. W. X. Michała Nr. 1, porucznik Kasper Siekierzyński. — W pułku 7 linjowym, porucznik Tomasz Chodecki. — Do pułku 5 linjowego, porucznik Antoni Grabowski, i do pułku 6 linjowego, porucznik Józef Przybylski, obadwa z pułku linjowego J. C. M. W. X. Konstantego Nr. 3. — Do pułku 2 strzelców pieszych porucznik Marcin Manicki, z pułku 4 strzelców pieszych. Do pułku 8 linjowego, porucznik Antoni Słodkowski, z pułku 2 linjowego. — Do pułku 6 linjowego, porucznik Tadeusz Górski, z pułku 3 strzelców pieszych. — W pułku 4 linjowym, porucznik Marcin Sporny. — W pułku 8 linjowym, porucznik Wacław Klicki. — W pułku 2 linjowym, porucznik Jan Rączkiewicz, adjutant rezerwy. — Do pułku 2 linjowego, porucznik Leon Blinstrub, z pułku 4 linjowego. — W pułku 4 linjowym, porucznik Józef Wojciechowski, adjutant rezerwy, i w pułku 2 linjowym, porucznik Franciszek Reyman.

Na poruczników: w pułku 4 strzelców pieszych, podporucznik Leon Dąbrowski. — Do pułku 4 strzelców pieszych, podporucznik Wawrzyniec Domagalski, z pułku 5 linjowego. — Do pułku 4 linjowego, podporucznik Seweryn Wyszpolski, z pułku 8 linjowego. — W pułku 3 strzelców pieszych, podporucznik Tomasz Jarosiński. — Do pułku 4 linjowego, podporucznik Kasper Dziewicki, z pułku linjowego J. C. M. W. X. Konstantego Nr. 3. — W pułku linjowym J. C. M. W X. Konstantego Nr. 3 podporucznik Jan Kuhn. — Do pułku 4 strzelców pieszych, podporucznik Bogumił Wotowski, z pułku 2 strzelców pieszych. — Do pułku 4 linjowego, porucznik Damazy Chamski, z pułku 3 strzelców pieszych. — W pułku 3. strzelców pieszych, podporucznicy: Tomasz Gerszt adjutant rezerwy, i Wojciech Krosnowski, adjutant pułkowy. W pułku 7 linjowym, podporucznik Michał Strojnowski. W pułku linjowym J. C. M. W. X. Michała Nr. 1, podporucznik Jgnacy Dobrzelewski. — W pułku 8 linjowym, podporucznik Nepomucen Grabowski. — Do pułku 4 linjowego, podporucznik Adolf Duniewicz, z pułku 3 strzelców pieszych. Do pułku 2 linjowego, podporucznik Jan Rychłowski, z pułku linjowego J. C. M. W. X. Michała Nr. 1. — W pułku linjowym J. C. M. W. X. Konstantego Nr. 3, podporucznik Józef Leśniowski. — W pułku 7 linjowym, podporucznik Józef Pawlikowski. — W pułku linjowym J. C. M. W. X. Konstantego Nr. 3, podporucznik Antoni Bieńkowski, adjutant batalionu. — W pułku strzelców pieszych Jego Cesarsko-królewskiéj mości Nr. 1, podporucznicy: Tomasz Olędzki i Antoni Olędzki.

W jeździe. Na kapitanów: do pułku 4 strzelców, porucznik Jan Wojtkiewicz, z pułku 3 ułanów. — Do pułku 4 ułanów, porucznik Szymon Lewicki z pułku ułanów Jego Królewiczowskiéj Mci xięcia Oranji Nr 1. — W pułku 3 strzelców, porucznik Jerzy Sawicki. — Do pułku strzelców Jego Cesarzew. Mci Wielkiego xięcia Alexandra Następcy. Tronu Nr. 1, porucznik Felix Kożuchowski, z pułku ułanów J. K. M. xięcia Oranji Nr. 1. — W pułku J. C. M. W. X. Alexandra Następcy Tronu Nro 1, porucznik Michał Wiliński. — Do pułku 4 strzelców, porucznik Kajetan Lewandowski z pułku 2 ułanów.

Na poruczników: w pułku ułanów Jego Królewiczow. Mści xięcia Oranji Nro 1, podporucznik Daniel Góyski — Do pułku strzelców Jego C. M. W. X. Alexandra Następcy Tronu Nro 1, podporucznik Józef Chrzanowski, z pułku 2 ułanów. W pułku strzelców Najjaśniejszéj Cesarzowéj i Królowéj Jmci Nro 2, podporucznik Stanisław Miłaszewicz. — Do pułku ułanów J. K. M. X. Oranji Nro 1, podporucznik Mikołaj Kamiński, z pułku 2 ułanów. Do pułku strzelców Jego C. M. W. X. Alexandra Następcy Tronu Nro 1, podporucznik Mateusz Kuncewicz, z pułku 4 ułanów. — W pułku 3 ułanów, podporucznik Mikołaj Dąbrowski i do pułku 3 strzelców, podporucznik Franciszek Nowicki, z pułku 4 ułanów.

Przeniesieni zostają. *W piechocie*: z pułku 6 linjowego, porucznik Jan Pajewski, do pułku 2 linjowego. — Z pułku 2 linjowego, podporucznicy: Józef Żurawski, Jakób Cisowski i Walenty Tomaszewski: dwaj piérwsi do pułku linjowego J. C. M. W X. Michała Nro 1, a trzeci do pułku 4 linjowego. Z pułku 5 linjowego, podporucznicy: Leon Jabłoński i Szymon Zembrzuski do pułku

linjowego Jego Cesarzewiczowskiéj Mci Wielkiego Xięcia Konstantego Nro 3. Z pułku 5 linjowego, Podporucznicy: Michał Trzebiński i Filip Szalów, oraz z pułku 6 linjowego, podporucznik Józef Mańkowski, i z pułku 7 linjowego, podporucznik Franciszek Grodzicki, wszyscy czteréj do pułku strzelców pieszych J. C. K. M. No 1. Z pułku 8 linjowego, podporucznik Rudolf Slaski i z pułku 4 strzelców pieszych, podporucznik Antoni Zółtowski, do pułku 2 strzelców pieszych.

W Jeździe. Podporucznicy: Hipolit Wysocki i Kontanty Łada, z pułku 4 strzelców, do pułku strzelców N. Cesarzowéj i K. Jmci No 2. Naczelny wódz

(podpisano) KONSTANTY W. X. R.

Zgodno z oryginałem p. o. szefa sztabu głównego.
jenerał brygady, *Siemiątkowski.*

— *Kommissja Województwa Mazowieckiego.*

W wykonaniu rozporządzenia Kommissji rządowéj przychodów i skarbu, z dnia 6 listopada r. b. Nro. 73,917 (14,773) gruntującego się na dekrecie Najjaśniéjszego Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia roku 1828, zapadłym, podaje do publicznéj wiadomości, iż w dniu 15 kwietnia r. 1830, począwszy od godziny 11 zrana, odbywać się będzie w biórze Kommissji wojewódzkiéj przy ulicy Przejazd w domu rządowym Nr. 646. na piérwszém piętrze w sali sessjonalnéj, publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych Byczyna w ekonomji Radziejewo, obwodzie Kujawskim położonych, a składających się z folwarku i wsi Byczyna

Licytacja zaczynać się będzie od summy złp. 28,676 gr. 6 w srebrze albo listach zastawnych, koloru białego nominalnéj wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie plus licytant corocznie skarbowi opłacać w dwóch ratach złp. 1395 gr. 6 kanonu, z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą. Nadto przejmuje pożyczkę od Towarzystwa kredytowego w summie złp. 9000 zaciągnioną, od któréj przez następne lat 24, wnosić będzie do kassy tegoż towarzystwa prawem sejmowém z dnia 13 czerwca roku 1825, ustanowioną opłatę.

Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się będzie także nowo ustanowiony podatek ofiary w ilości złp. 497 gr. 29. — Każdy przystępujący do licytacji, winien złożyć vadium złp. 3150 gr. 12 w srebrze lub listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość złp. 3150 gr. 12.

O innych warunkach licytacji, każdy chęć kupna mający, powziąć może wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źródła intraty wykazującą, na drzwiach sekcji ekonomicznéj wywieszone będą. Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu, o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się; w którym to celu do miejscowego dzierżawcy zgłosić się należy. w Warszawie dnia 9 stycznia 1829 r. — Radca stanu prezes, *Rembieliński.*— Sekr. jen. *Filipecki.*

Wiadomości Warszawskie.

— W dniu 25 z. m. w sali Konserwatorjum muzycznego w Warszawie, odbytym został sejmik obywateli szlachty powiatu Warszawskiego, pod laską JW. Alex. Szymanowskiego sędziego pokoju zastępującego miejsce nieobecnego marszałka; obrani zostali radcami wojewódzkiemi: Jan Ostrowski i Felix Bentkowski.

— W dniu 25 b. m. na sejmiku szlacheckim powiatu Przasnyskiego obrani radcami wojewódzkiemi Stanisław Kamiński i Wawrzeniec Smoliński. — W tymże dniu na zgromadzeniu gminném powiatów Opatowskiego i Soleckiego, deputowanym Lud: Łempicki, a radcą wojewódzkim Ignacy Humnicki. — Dnia 26 b. m. na zgromadzeniu gminném okręgu Hrubieszowskiego, obrani: deputowanym Woj: Węgliński, radcą wojewódzkim Józef Węgliński. — W dniu 27 b. m. na zgromadzeniu gminném okręgu Gostyńskiego, obrany radcą wojewódzkim Andrzéj Pluciński.

— W xięgarni XX Pijarów, złożono teraz mszał, wydany dla dyecezji Płockiéj roku 1520 Hallera w Krakowie, tudzież chorał z lat 1507 i 1508. Xiążki te jako rzadkości bibljograficzne może znajdą lubowników.

— W téjże xięgarni znajdują się wypisy polskie w Płocku przez P. Zdżarskiego wydane.

— Pamiętnika dla Płci pięknéj, poszyt trzeci, wyszedł z druku. Materje w nim zawarte: I. Dwa obrazy; Pamiątka (elegja) Harmonja (z Herdera); Do***. II. Przepaść morderstw, legenda Walter-Skotta; niektóre szczegóły z ostatnich lat Fr. Karpińskiego; matka do córki (list drugi); O charakterze kobiet Hiszpańskich; Przyczyna mylnego o narodach sądu. III. Nowiny i wiadomości naukowe; Teatr.

— Pamiętnik Warsz. Umiejętności czystych i stosowanych zeszyt ostatni z r. 1829, zawiera: Fedon czyli o nieśmiertelności duszy Mendelsona i t. d. (rozbiór); przez J. N. Janowskiego. O potrzebie wychowania domowego w pomoc instrukcji publicznéj, przez P. Gindroz. O szczytności w stylu, z pism Hugona Blaira; przez A. Z. O mogile pod Glinianami w Galicji i górze Marcinowskiéj w Prusach wschodnich. Wspomnienia o Woroniczu. Esquisse chronologique de l' histoire de la litterature Polonaise, par de Mancy et Chodźko (rozbiór). Motyl w Metempsychozie; przez M. S. Zawiść; przez M. S. Uwagi tyczące się znalezienia rośliny *Linnaea borealis*; przez Jakóba Wagę. Srednia temperatura niektórych miejsc w Ameryce północnéj Stos Wolty z jednego metalu i bez cieczy. Domysły tyczące się zamieszkania komet; przez K. A. Opisanie fabryki prochu w Nissie; przez J. E. C. (dokończenie). Kilka nowych twierdzeń o kołach stycznych do boków trójkąta; przez A. Frączkiewicza (dokończenie). Nowiny naukowe i rozmaite wiadomości: 1.) Publiczne posiedzenie T. K. Pr. Nauk. 2.) Wiadomość o postrzeżeniach nad szarańczą robionych przez J.K. Gillera. 3.) Kwas siarkowy rodzimy w Ameryce. 4.) Użycie do zegarków ołówka zamiast oliwy. 5) Szkoła techniczna w Krakowie. 6.) Posiedzenie publiczne Ces. Akademji w Petersburgu na cześć Humboldta. 7.) Wystawa wyrobów przemysłowych w Petersburgu. 8.) Góra Ararat. 9.) Krystalizowany siarkan żelaza rodzimy. 10) Magazyn mineralny w Clermont-Ferrant. 11.) Ciała organiczne kopalne z gór Jura do nabycia w Monachium. 12.) Użycie antracytu do palenia. 13.) Węgiel z torfu do czyszczenia cieczy. 14.) Założone towarzystwo w Czechach do poprawienia wełny. 15.) Użycie lodu w farbierstwie. 16) Rondelet Nowe dzieła: Elegie Jana Kochanowskiego. Zamiar wydawania pism Sarbiewskiego. Drugie wydanie historji literatury polskiéj. Szahina miernictwo rownoważne i geodezya wyższa. Encyklopedja popularna T. 1. Kupiec, z niem. przekład Silbersteina. Chemie de Chevreul. Arithmétique commerciale de Woisard. Dostrzeżenia. Meteor. Ob. Astr. War. z miesiąca *Listopada b. r.* i *Grudnia.* Uwiadomienie względem dalszego wydawania *Pamiętnika.*

— Artykuł nadesłany o oblężeniu redaktora umieściemy, jeżeli autor pozwoli na niektóre zmiany. — Artykuł z

podpisem J. G. umieścimy jutro. — Artykuł nadesłany z pod Lipna przez SS. aby był umieszczony, będzie staraniem naszém.

— Dziś zimna stopni 21.

AMERYKA PÓŁNOCNA. — (*Dalszy ciąg poselstwa prezydenta Jackson.*)

„Dołączony rapport sekretarza stanu wydziału morskiego, uwiadomi WPanów o stanie i korzystném użyciu téj gałęzi służby w ciągu bieżącego roku, kiedy w saméj rzeczy, flota stanowi największe i najtrwalsze zabezpieczenie kraju tego przeciwko obcym napadom, a zatém wymaga szczególnéj baczności rządu. W tym to duchu, od skończenia wojny, przedsiębrano środki ku stopniowemu jéj pomnożeniu i na przyszłość jako wypadek naszego doświadczenia narodowego, miała szczególniejszéj doznawać opieki. Daje się jednakże postrzegać, iż mimo wielkiéj troskliwości, łożonéj względem dokładnego jéj uorganizowania i hojnych nakładów z téj troskliwości wynikłych, przedmiot ten w wielu ważnych szczegółach liczne ma niedostateczności.

„Podczas pokoju nie potrzebujemy więcéj okrętów wojennych nad te które służą do obrony naszego handlu. Potrzebne do tego statki muszą stać w portach, gdzie niemając dostatecznéj osady, wkrótce podlegają zepsuciu, a nawet przy najlepszych środkach ostrożności ku ich utrzymaniu, muszą się wkrótce stać nieużytecznemi. Stało się to już zwielu najpiękniejszemi okrętami naszemi, których przywrócenie do piérwotnego stanu kosztowałoby ogromne summy. Względem okoliczności téj nie może miéć miejsca żadna wątpliwość, jakoby było najlepiéj zaprzestać budowy okrętów piérwszéj i drugiéj klassy, a zamiast budowania w czasie pokoju wielkiéj liczby okrętów, uważać raczéj posiadanie licznych materjałów na potrzeby przyszłéj wojny, za podstawę naszéj siły wojennéj. Mając w przeznaczonych na to magazynach floty, stósownie założone zapasy drzewa okrętowego, wyrobionego przez zręcznych robotników i przydatnego do rozmaitych celów, w każdym czasie można równo wybudować jak zabrajać okręty, i oszczędzać kosztowne naprawki, z wyjątkiem tych, jakich wymagają okręty do obrony handlu naszego przeznaczone. Użyteczność podobnych magazynów, tak obszernie jest wyłożona w rapporcie sekretarza stanu marynarki, że polecając go baczności WPanów, sądzę, iż nie potrzeba nic więcéj nad wyrażenie zupełnéj mojéj zgodności z wyrażoném w nim zdaniem. Warsztat w tutejszym obwodzie położony, już jest opatrzony dostatecznie w większą część materjałów do budowy okrętów potrzebnych, dla zapełnienia niemniéj dwóch stósownych do zachowania ich magazynów.

„Od czasu ostatniego posiedzenia kongresu, odkryto liczne przeniewierstwa w urzędzie skarbowym; miałem sobie za obowiązek, zawiadomić o nich tutejszy sąd Zjednoczonych Stanów w podanéj skardze kryminalnéj. Podług mojego zdania i mniemania zdatnych prawników, w przypadkach podobnych, powinna być zastosowana kara za przeniewierzenie się w rządzie Zjednoczonych Stanów, objęta przepisami aktu 17go kongresu, potwierdzonego na d. 3 marca 1823. Bąć dla niedostateczności przepisów prawa lub niedokładności w jego zastosowaniu, wszystkie usiłowania użycia go przeciw oskarżonym, były daremne, a rząd był przymuszony trzymać się niedokładnych i chwiejących przepisów pospolitego prawa. Jest więc moim obowiązkiem, zwrócić uwagę waszą na prawa pewności skarbu dotyczące. Jeżeli istotnie niema prawa karnego na tych, którzy mając sobie powierzony dozór skarbu, dopuszczają się nadwerężenia swych obowiązków, użyciem pieniędzy publicznych na rzecz własną, tedy wielki już czas uzupełnić tak niebezpieczny niedostatek. Lub jeżeli prawo stało się nieskuteczném względem piérwotnych swych celów i winny podług jego przepisów zbrodniarz prawnemi wybiegami zdołał się wywinąć od kary, tedy poprawczemi przepisami powinno być tak wyraźnie uzupełnione, aby zapobiedz fałszywym jego wykładom i osiągnąć tym sposobem zamierzoną skuteczność. W jednym z najważniejszych przypadków wyrokował sąd, iż dalsze postępowanie zostało wstrzymane statutem ograniczającym ściganie przestępstw na okres 2 lat. W rzeczonym przypadku wszystkie dowody przeniewierstwa, nawet najzupełniejszy ślad jego przewinienia, do upływu 2 lat zostawały wyłącznie wposiadaniu oskarżonéj osoby. Niezawodnie statut ten nie powinien być wykładany na korzyść człowieka, dopóki wszystkie dowody zbrodni ma w swojém posiadaniu, a tém mniéj na korzyść publicznego urzędnika, który w krótkim 2 lat przeciągu, nie przestaje oszukiwać skarbu i umie utajać swoje zabiegi. Przedstawiam więc zmianę prawa w ten sposób, iżby strona pokrzywdzona lub rząd, w dwa lata po wykrytém przeniewierstwie lub wyjściu ze służby oskarżonego, dochodzić swego był upoważniony. Łącznie z przedmiotem tym, proszę o baczność kongressu, względem ogólnego, a ścisłego badania stanu rządu, celem przekonania się, jakie urzędy mogą być zniesione, jakie wydatki oszczędzone i jakie ulepszenia mogą być przedsięwzięte w rozmaitych rządu gałęziach, dla zapewnienia tak potrzebnéj urzędników publicznych odpowiedzialności i nadania wszystkim działaniom rządu sprężystéj sprawiedliwości.

» Rapport sekretarza stanu do wydziału wojny, da wam wyobrażenie o naszém wojsku, naszych twierdzach, naszych zbrojowniach i naszych sprawach indyjskich. Karność wojskowa, stósowne urządzenie pociągów, uzbrojenie milicji równie jak istnący w Westpoint instytut wojskowego wychowania i pomnożenie środków obronnych flotty, przyczynią się do przedłużenia pokoju, którego utrzymania każdy dobry obywatel, najbardziéj zaś ci, którzy uczuli niedolę chociaż szczęśliwych wojen, najgorliwiéj życzyć powinien. Podług wykazów od podwładnych gałęzi téj części administracji Zjednoczonych Stanów, są one w regularności i porządku, który im czyni zaszczyt. Równie officerowie jak żołnierze zdają się być przejęci prawdziwém uczuciem swych obowiązków, i stósować się do ograniczeń surowéj karności, z przyzwoitém stanowi wojskowemu zamiłowaniem. Wszakże i dla nich potrzeba nowych praw dla uchylenia niedogodności wytkniętych wspomnionym rapporcie; z tych mianowicie niektóre, szczególniéjszéj waszéj polecam baczności. Akt kongressu z dnia 2 marca 1821 roku, względem zmniéjszenia i ustanowienia naszego wojska, nie jest dotychczas względem naczelnego dowództwa jednego z pułku artylerji naszéj wykonywane, i nie może w przyszłości posłużyć władzy wykonawczéj za wzór przy mianowaniu. — Prawo wyjaśniające i oznaczające klassę officerów, z któréj to miejsce ma być obsadzone, bąć podług spisu istną-

cego przed aktem z roku 1821, bąć podług przepisanego wspomnionym aktem, usunęłoby tę trudność. Równie ważną jest, aby prawa względem pensji i emolumentów officerów ustanowione, były bardziéj szczegółowe niż są dotychczas: n. p. prawa ściągające się do płatnika i jeneralnego chirurga, przeznaczają im 2500 dolarów pensji, lecz milczą o dodatkach, jakie im powinny być dozwolone na niektóre potrzeby służbowe, jeżeli mają wypełniać swe obowiązki. Z tego powodu, zawsze im pod dawniéjszemi administracjami dawano od czasu do czasu dodatki, ale nie trzymano się w tym względzie stałego prawidła. Podobne niedogodności zachodzą w innych przypadkach, gdzie niewłaściwe zastosowanie praw, pociąga za sobą zamieszanie i może officerów wystawić na nienawistne porozumienie, iż wymagają to, do czego nie mają prawa.

» Zachęcającéj troskliwości WPanów, polecam naszą akademję wojskową jako jeden z najpewniéjszych środków naszéj obrony narodowéj. Ten instytut okazuje już najszczęśliwszy wpływ na moralność i wiadomości wojska naszego, a uczniowie, którzy dla rozmaitych przyczyn, nie weszli w zawód wojskowy, nie będą mniéj użytecznymi obywatelami kraju. Znajomość sztuki wojennéj, z pożytkiem będą mogli użyć przy milicji: tym sposobem, zapewnią jéj niejako korzyści stałego wojska. Drugiém ulepszeniem byłoby zniesienie urzędu marynarki ustanowienie wmiejsce jego biór, jakie już w wydziale wojennym są zaprowadzone. Każdy członek wspomnionego urzędu stawiony na czele oddzielnego bióra, i zobowiązany do szczególnych powinności, nosiłby w sobie najwyższy stopień uczucia odpowiedzialności, która nie może być podzielona, bez utracenia w nierównie wyższym stopniu swojéj dzielności. Pełne zasług ich obowiązki, miałyby większą jeszcze wartość, gdyby były poświęcone pewnéj gałęzi, wielkiéj sprawy jaką jest marynarka, i mieliby najmocniejsze pobudki, przykładać się usilnie do postawienia jéj wstanie kwitnącym. Tym sposobem gdy będą urządzone, każda część téj ważnéj gałęzi administracji, przybrałaby prostszy i wyraźniéjszy charakter, powiększyłaby się ich dzielność, i w wydatkach publicznych zostałaby zaprowadzona sumienna oszczędność.

(Dokończenie nastąpi.)

ANGLJA. Ostatnią robotą zmarłego malarza Sir. T. Lawrence był litografowany portret młodéj aktorki Mis Kemble i portret króla w stroju królewskim, którego nie dokończył. Zbiór obrazów i rysunków które nieboszczyk zostawił, jest bardzo piękny i kosztowny. Następcą jego w prezesostwie akademji ma być sławny rzeźbiarz pan Chantrey.

— Richard Lander dawny towarzysz Klappertona, któremu polecił rząd rozpoznanie biegu i ujścia rzeki Niger, odpłynął już z Portsmouth do zachodnich brzegów Afryki, w towarzystwie młodego brata swego. Młodzi wędrowcy są opatrzeni w listy rekomendacyjne do Adolee władzcy kraju Badagry; potém udadzą się do Katunga stolicy kraju Jariba, a następnie do Bussa, miejsca sławnego zgonem Mungo-Parka z kąd idąc za biegiem rzeki Niger chcą się dostać aż do jéj końca. Gdyby Niger wpadał do zatoki Benin, podróżni wrócą się od tego miejsca; jeżeli zaś uchodzi do jeziora Czadan-Bornu, natenczas wracać będą przez wielką pustynię i przez Fez. Wzięli oni z sobą znaczne zapasy rozmaitych ozdób i cacek, aby mieli czém ujmować sobie mieszkańców nie przychylnych dla Europejczyków.

— Konsumpcja mięsa w Londynie jest następująca.

Wołów,	110,000,	wagi po	800 fnt.	wartości	97,504,000 złp.
Cieląt,	200,000,	—	140	—	42,000,000 —
Baranów,	770,000,	—	80	—	142,112,000 —
Wieprzów,	200,000,	—	175	—	51,200,000 —
Jagniąt,	250,000,	—	50	—	19,200,000 —

HISZPANJA — z *Madrytu, d. 8 stycznia* — Słychać że do Mexyku dwa korpusy wojska, każdy po 12,000 ludzi, wysłane zostaną. Jednym będzie dowodził jenerał Cruz, drugim markiz Amarillas.

— Przez wstawienie się nuncjusza do króla Neapolitańskiego za byłym patrjarchą Indji, monarcha ten wyjednał u zięcia swego ułaskawienie dla tego zacnego prałata i pozwolenie powrotu do kraju. Xiąże Anglona, za którym wstawiała się hrabina Benewentu, zyskał także przebaczenie, podobnież i xiąże San Lorenzo, dla którego wyporządzają już pałac w Madrycie.

— Donoszą z Saragossy o zmarznieniu rzeki Ebro. Dla wielkich mrozów, które dochodzą 6 do 8 stopni podług Reaumura, sądy zawiesiły posiedzenia swoje i teatr zamknięty został. W Andaluzji także duże zimna panują. W Katalonji i w Nawarze zamknięto sądy i teatra, a w Kastylji przez czas trwającego mrozu nawet kościoły otwarte nie będą. Zimno jest dokuczające dla Hiszpanów, bo wyjąwszy niektóre pałace i domy zajezdne, nigdzie prawie nie mają pieców po domach.

— Do portu wolnego miasta Kadyxu, zawinęło w miesiącu listopadzie 137 okrętów z ciężarem 8795½ beczek (17,589,000 zwycz. fnt.); wypłynęło z portu w tymże samym czasie, 102 okręty, z ciężarem 4070¼ beczek.

NIEMCY. — Elektor Heski wydał dnia 11 b. m. w *Kassel* postanowienie względem pojedynków. Główne przepisy są następujące: Ten, kto drugiego wyzywa na pojedynek, w miarę, jak wyzwany dał do tego powód, będzie karany aresztem w twierdzy od 3 do 6 miesięcy. Ten zaś, kto przyjmuje wyzwanie, lub postępowaniem swojém okazuje gotowość do pojedynku, w miarę większych lub mniéjszych przyczyn usprawiedliwiających, będzie ukarany aresztem w twierdzy od jednego roku do 3 lat. Jeśli pojedynek nastąpił i jeden poległ, ten, kto mu życie odebrał, w miarę swego zamysłu, ściągnie na siebie karę, jaką prawo powszechne za mordy lub zabójstwo stanowi. Jeśli nikt nie zginął, w tym razie oba pojedynkujący się, oprócz utraty szlachectwa, oraz kassacji lub oddalenia ze służby, w miarę okoliczności będą ukarani dziesięcioletnim lub dożywotnim aresztem w twierdzy.

PRUSSY. — *Z Berlina dnia 28 stycznia.* — W Magdeburgu i jego obwodzie zaprowadzono kosztem rządowym machinę do odrzucania śniegu (śniegozbior) i która zaprzężona w 4 lub 6 koni, na stronę śnieg z drogi usuwa i jazdę bardzo ułatwia. Tamże urządzono na akcje instytut pływania, w którym zimą i latem można się uczyć pływania. Do sadzawki na ten cel urządzonéj, przypływa rurami idącemi od machiny parowéj woda gorąca, która dawniéj bezużytecznie rynsztokiem odchodziła.

TEATR ROZMAITOŚCI. — *Stary kawaler.* — *Kawiarnia.* — *Bióraliści.*

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nr. 472.